

Chương trình Sáng tạo Xã hội khu vực Đông Nam Á

Câu chuyện điển hình: Sáng tạo xã hội trong giáo dục đại học

Tháng 4 năm 2021

Sáng tạo xã hội sẽ làm các trường đại học trở nên phù hợp hơn như thế nào

Các vấn đề khó khăn nhất của Thế giới được giải quyết tốt nhất thông qua hợp tác. Các trường đại học ở Vương quốc Anh và Đông Nam Á đã nỗ lực để tìm ra cách cùng nhau thúc đẩy sáng tạo xã hội.

“Các trường đại học liệu có còn phù hợp nữa không, khi giờ đây chúng ta có thể thu thập kiến thức ở tất cả các nền tảng khác?” Tristan Ace, từng là Quản lý chương trình Doanh nghiệp xã hội và kinh tế sáng tạo của Hội đồng Anh, đặt ra một câu hỏi rất xác đáng và ngày càng thấy phù hợp. Trong thời đại kỹ thuật số với khả năng truy cập thông tin không giới hạn, chính các sinh viên, học giả, các nhà tài trợ và chính phủ đang thấy sự cần thiết phải chứng minh giá trị của các trường đại học. Ngày càng có nhiều kỳ vọng rằng việc học lý thuyết và nghiên cứu hàn lâm là cần phải nhưng cần có sự liên hệ xã hội thực tế.

Các trường đại học hiện đang hình dung lại vai trò của họ trong cộng đồng và đánh giá xem họ thể hiện trách nhiệm công dân như thế nào. Trước áp lực năm 2019, tạp chí Times Higher Education đã đưa ra Bảng xếp hạng tác động hàng năm của các trường đại học, đánh giá các trường đại học về đóng góp của họ cho các Mục tiêu Phát triển Bền vững của Liên hợp quốc (SDGs). Mục đích là để cho thấy 'sự khác biệt mà một trường đại học đang tạo ra cho thế giới chúng ta đang sống', và bảng xếp hạng đã tham khảo ý kiến của các sinh viên và gia đình của họ, các học giả, các lãnh đạo trường đại học và các doanh nghiệp.

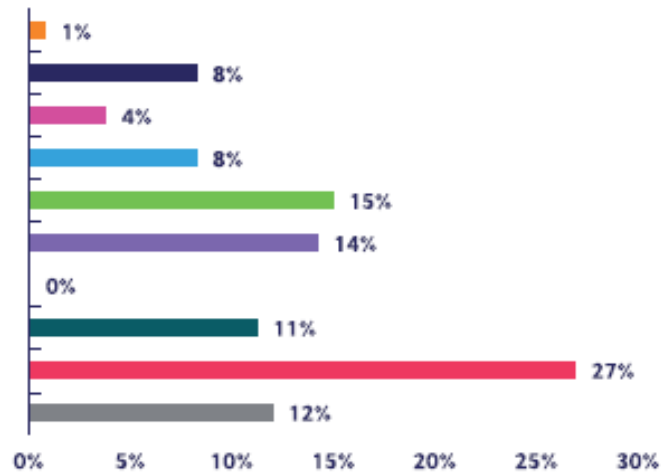
Trường đại học chính là đất để sáng tạo xã hội phát huy hiệu quả - quá trình phát triển và thực hiện các giải pháp cho các vấn đề xã hội và môi trường phức tạp và khó khăn. Nếu các trường đại học phải đóng một vai trò tích cực hơn trong xã hội, thì họ cần phải chú trọng nhiều hơn đến sáng tạo xã hội. Họ cần giải quyết những vấn đề khó khăn nhất theo nhiều chiều, xuyên biên giới và liên ngành.

Hợp tác và đổi mới

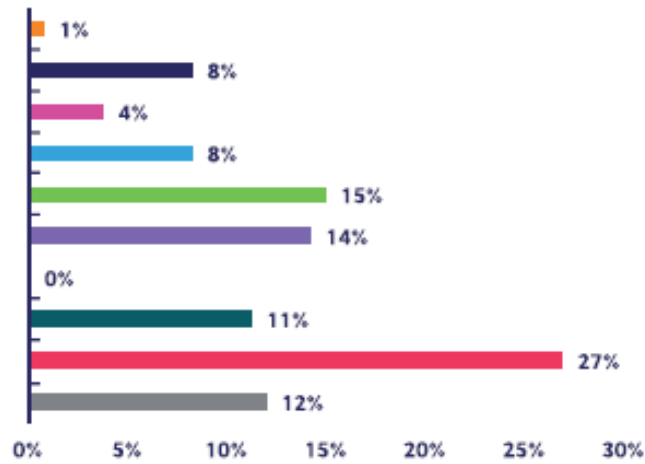
Sự hợp tác về Sáng tạo xã hội giữa các trường đại học ngày càng gia tăng. Vào năm 2018, Hội đồng Anh cùng với tổ chức Good Lab và Trao đổi Sáng tạo Xã hội (SIX), dưới sự hướng dẫn của Giáo sư Alex Nicholls của Trường Kinh doanh Saïd thuộc Đại học Oxford, đã thực hiện những bước đi đầu tiên. Họ đã cùng nhau triển khai dự án đầy tham vọng mang tên *Đổi mới Nghiên cứu vì Kiến thức Cộng đồng và Phát triển Bền vững (BRICKS)* tại Hồng Kông. Dự án đã kết nối các trường đại học với các nhà sáng tạo xã hội và doanh nhân, các nhà cung cấp dịch vụ xã hội và các tổ chức phi chính phủ để thúc đẩy các nghiên cứu và hành động sáng tạo xã hội.

Dựa trên nền tảng đó, năm 2019, Hội đồng Anh và Đại học Northampton đã khởi động một chuỗi nghiên cứu nhằm tìm hiểu về bối cảnh sáng tạo xã hội tại năm quốc gia Đông Nam Á: Indonesia, Việt Nam, Malaysia, Hàn Quốc và Philippines. Báo cáo về bối cảnh sáng tạo xã hội trong giáo dục đại học cho thấy mặc dù số lượng các khóa học sáng tạo xã hội trong các cơ sở giáo dục đại học ở các quốc gia này đang tăng lên, nhưng vẫn còn rất nhiều khó khăn trong việc lồng ghép giảng dạy sáng tạo xã hội vào tất cả các ngành học và kết nối giảng dạy và nghiên cứu với những thay đổi tích cực trong cộng đồng.

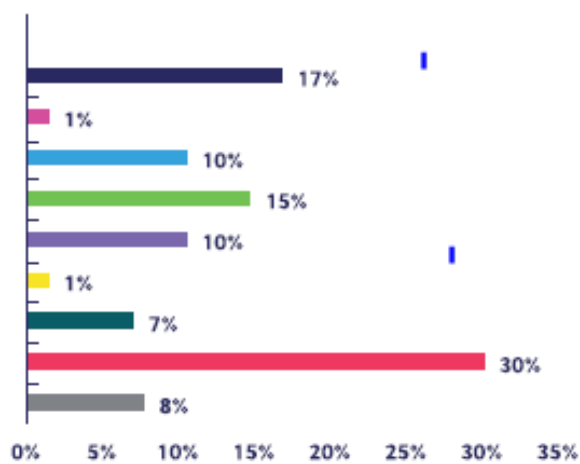
Hình 3.108: Phân bố các loại thách thức trong xúc tiến nội dung sáng tạo xã hội ở Malaysia

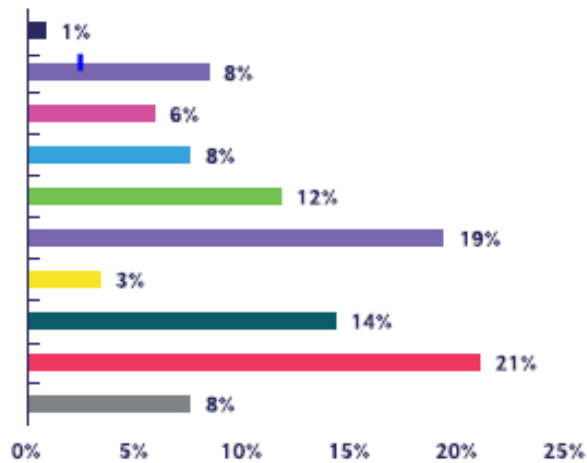
Hình 3.109: Phân bố các loại thách thức trong xúc tiến nội dung sáng tạo xã hội ở Philippines

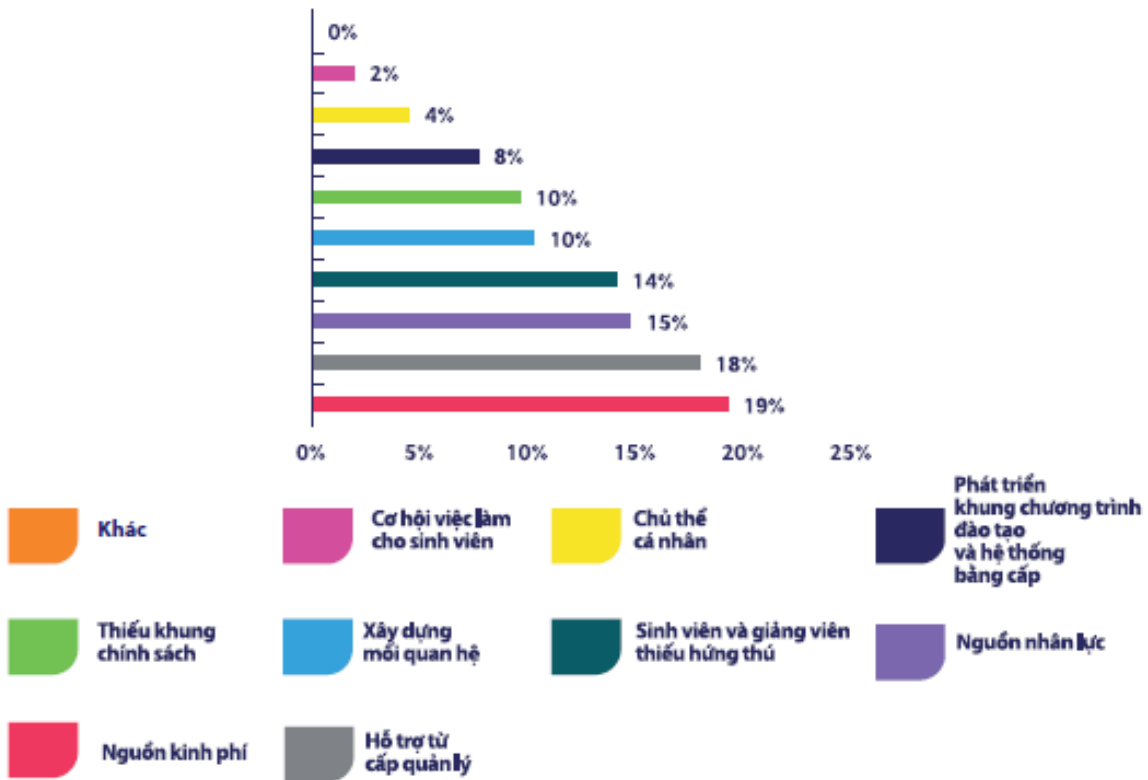
Hình 3.107: Phân bố các loại thách thức trong xúc tiến nội dung sáng tạo xã hội ở Indonesia

Hình 3.110: Phân bố các loại thách thức trong xúc tiến nội dung sáng tạo xã hội ở Hàn Quốc

Hình 3.111: Phân bố các loại thách thức trong xúc tiến nội dung sáng tạo xã hội ở Việt Nam

Thách thức phổ biến nhất của việc thúc đẩy sáng tạo xã hội trong nghiên cứu và giảng dạy ở cả năm quốc gia là kinh phí, nhưng những thách thức khác cũng rất đáng kể. Đồ thị từ báo cáo tổng quan khu vực Đông Nam Á về bối cảnh Sáng tạo Xã hội trong Giáo dục Đại học.

Kết hợp giảng dạy với thực tiễn

Tại Việt Nam, chương trình 'Đào tạo giảng viên nguồn' đã thu hẹp khoảng cách giữa giảng dạy trong nhà trường với các vấn đề tại cộng đồng. Phó giáo sư Tiến sĩ Trương Thị Nam Thắng, Giám đốc Trung tâm Sáng tạo Xã hội và Khởi nghiệp thuộc Đại học Kinh tế Quốc dân Việt Nam, đã tham gia vào chương trình đào tạo này từ khi thành lập trung tâm vào năm 2016. Sáng tạo xã hội được dạy bởi các doanh nhân xã hội và những người có kiến thức từ kinh nghiệm thực tế đã trang bị cho các 'giảng viên' cũng đồng thời là người cố vấn, nhà nghiên cứu và giảng viên đại học - các kỹ năng và sự hiểu biết để truyền lại cho sinh viên, giúp họ hiểu và giải quyết các vấn đề cộng đồng.

Đối với Thắng, việc kết hợp giữa lý thuyết và thực hành là "yếu tố then chốt để giảng dạy về sáng tạo và khởi nghiệp". Sự quan trọng này đã hình thành một thuật ngữ mới - 'học thuật thực hành', Học thuật có định hướng sáng tạo, thực tiễn.

Trao đổi tri thức và học tập

Nghiên cứu về *Bối cảnh Sáng tạo xã hội trong Giáo dục Đại học* đã chỉ ra bốn lĩnh vực quan trọng nổi bật ở khu vực Đông Nam Á: nghiên cứu, giảng dạy, gắn kết cộng đồng và trao đổi tri thức.

Mang đến sự gắn kết cho bốn lĩnh vực này là Mạng lưới kết nối Sáng tạo xã hội hướng tới Trao đổi Tri thức (SILKEN), một sáng kiến được khởi động vào tháng 12 năm 2020 dưới sự điều hành của Giáo sư Sáng tạo xã hội Richard Hazenberg của Đại học Northampton, và Giáo sư Mark Anderson, Giám đốc Nghiên cứu và Sáng tạo tại Đại học Glasgow Caledonian, Sáng kiến này đang đặt nền móng cho một mạng lưới các nhà nghiên cứu, các chuyên gia thực hành, trao đổi các chuyên môn và các nhà sáng tạo xã hội tại Vương quốc Anh và Châu Á.

Hazenberg giải thích: "Chúng ta luôn rất bận rộn, quá tập trung vào các lĩnh vực của riêng mình. Trong khi một số học giả tập trung vào nghiên cứu và xuất bản trên các tạp chí, những người khác thì giảng dạy hoặc tập trung tham gia với cộng đồng.

Mục tiêu dài hạn của Sáng kiến là phát triển một mạng lưới trao đổi tri thức và kết nối bền vững giữa các trường đại học và các bên liên quan khác giữa Vương quốc Anh và Châu Á.

Các hợp tác quan trọng

Tại sao các hợp tác này lại quan trọng? Trong khi các trường đại học đã có sẵn các mạng lưới lâu đời ở khu vực Đông Nam Á trong nhiều lĩnh vực khác nhau, Ace giải thích, "Rõ ràng là lĩnh vực sáng tạo xã hội còn quá mới nên chưa có những phương thức kết nối như vậy cho các trường."

Và mặc dù các trường Đại học Northampton và Glasgow Caledonian đi tiên phong trong lĩnh vực sáng tạo xã hội, mỗi trường từng làm việc trong lĩnh vực này hơn 10 năm, Hazenberg nhấn mạnh vẫn còn thiếu hiểu biết về khái niệm này. "Cha mẹ tôi vẫn không thể hiểu rõ là tôi thực sự làm gì để kiếm sống", anh nói. Chắc chắn sắp tới sẽ có khó khăn về cách thức nhìn nhận khái niệm này ở Đông Nam Á, nơi việc giảng dạy về sáng tạo xã hội đang ở giai đoạn sơ khai.

Điều này cho thấy, nhiều quốc gia trong khu vực đã có những nền tảng cần thiết. 'Đặc biệt ở Indonesia, và Việt Nam, nơi họ được kết nối tốt hơn với các cộng đồng địa phương. Tôi nghĩ

---

rằng yếu tố văn hóa có ảnh hưởng tới việc gắn kết cộng đồng, họ đã thực sự có được mạng lưới tốt hơn nhiều so với chúng tôi ở Vương quốc Anh," Hazenberg nói.

Anderson tiếp tục giải thích rằng sự cần thiết phải thúc đẩy sáng tạo xã hội và doanh nghiệp xã hội là lớn hơn ở Đông Nam Á, nơi hệ thống phúc lợi xã hội kém phát triển hơn so với các khu vực khác trên thế giới.

Các trường đại học nên là nơi mà các ý tưởng được triển khai thực tế. Thắng tin rằng vai trò của các trường đại học là nơi "truyền cảm hứng cho sinh viên, thay đổi tư duy của họ". Cô ấy nói thêm: "Giảng dạy là để tạo ảnh hưởng đến mọi người, giống như tạo ra các hình mẫu điển hình."

Và không nên đánh giá thấp sức mạnh của điều này, như Ace nhấn mạnh: 'Các cơ sở giáo dục được ví như những mỏ neo cho cộng đồng, tập trung vào các vấn đề của cộng đồng và cách thức giải quyết những vấn đề đó. Họ có thể không bị phụ thuộc vào chính trị và chính phủ - họ sẽ đứng vững trước thử thách của thời gian, trong khi các chính phủ sẽ luôn có những thăng trầm.'

Bài theo đặt hàng của Hội đồng Anh, do Sasha Gallick tại Pioneers Post viết.